

An aerial photograph of a rice paddy field. The field is divided into rectangular plots by narrow earthen paths. The water in the plots is a light, silty grey color. In the middle ground, two people are visible: one in a blue jacket is crouching near a path, and another in a light blue jacket is standing further back, carrying a long object on their shoulder. The background shows more of the paddy field stretching towards the horizon under a clear sky.

友

T
O
M
O

Presidentti
Japanissa

Japanomania

Satujen
suomennoksia

Japanilaisen kulttuurin ystävät Ry

Japanilaisen Kulttuurin Ystävät ry (JKY) on perustettu vuonna 1978. Yhdistyksen tavoitteena on tehdä japanilaista kulttuuria tutuksi suomalaisille ja kertoa japanilaisille suomalaisesta kulttuurista.

Yhdistys julkaisee neljä kertaa vuodessa Tomo-jäsenlehteä ja vuosittain Japanin kulttuurin eri aloja käsittelevän Hashi-kirjasen.

JKY:n kerhotila Tomohima sijaitsee Helsingissä, Wecksellintie 6:ssa. Sieltä löytyy yhdistyksen oma kirjasto. Kirjaston kokoelmat koostuvat suomenne-tusta japanilaisesta kaunokirjallisuudesta sekä erikie-lisistä tieto- ja taidekirjoista.

Kirjasto

Kirjastonhoitaja Liisa Kemppe päivystää yhdistyksen kerhotilassa Tomohimassa (Wecksellintie 6) sijaitse-vassa kirjastossa kuukauden ensimmäisenä ja kolman-tena perjantaina klo 17-18. Mikäli haluat käydä siellä muuna ajankohtana, soita Liisalle, puh. 046 540 5653.

Harrastuspiirit

Japanin kieli (alkeis-, jatko- ja 3-kurssi)
Milla Molarius, milla.molarius@helsinki.fi

Japanin keskustelu
Mari Paasonen (äidinkieli japani)
ikana_5gogo@yahoo.co.jp

Kalligrafia
Mirja Paatero, mpaatero@gmail.com

Tomo-lehti

Päätoimittaja
Aino Haavisto
ainorosah@gmail.com.

Ulkoasu ja taitto
Mika Koponen
kopomika@gmail.com

Mentori
Ritva Larva-Salonen
040 7298694
ritva.larva@gmail.com

Johtokunta 2016

Puheenjohtaja
Ronny Rönqvist
09-595068
ronny.ronqvist@kolumbus.fi

Varapuheenjohtaja
Fred Kapri
0400 553388
fred.kapri@gmail.com

Sihteeri
Ulla Arjamaa
0400 456185
ulla.arjamaa@kolumbus.fi

Taloudenhoitaja
Pirkko Heiniö
050-360 2086
pirkko.heinio@hotmail.com

Varsinaiset jäsenet
Johannes Cairns
johannes.cairns@helsinki.fi

Heli Koskinen
heliakasha@gmail.com

Mari Paasonen
ikana_5gogo@yahoo.co.jp

Varajäsenet
Kaija Pönni-Susiluoto
0456783281
kaija.ponni@welho.com

Seija Savolainen
seija.savolainen@vantaa.fi

Yhdistyksen muut toimihenkilöt

Julkaisujen myynti
Fred Kapri
0400 553388
fred.kapri@gmail.com

Alkukesän tunnelmia

Kuten lukijat varmasti tietävät, japanilaisille kevät alkaa kirsikankukkien myötä. Suomalaisille kirsikka kukkii sen verran myöhään, että kirsikankukkien katselu pikemminkin aloittaa kesän kuin kevään. Itse pelkäsin suotta, ettei kukista olisi Helsingissä enää virallisen hanami-juhlan aikaan jäljellä mitään, joten kävin viettämässä ystäväieni kanssa varaslähtöä hanamiin 9.5. Istuimme iltaa Roihuvuoren Kirsikkapuistossa sopivasti suoraan kevään viimeisen yliopistotentin jälkeen, ja aloimme vaaleanpunaisen taivaan alla kukin hiljalleen orientoitua alkavaan kesälomaan.

Tämän vuoden kesäloma (kesätöineen päivineen) tuntuu erityisen ansaitulta, sillä valmistun pian humanististen tieteiden kandidaatiksi Japanin tutkimuksesta. Kolme vuotta yliopistolla on kulunut nopeasti, ja tuntuu hurjalta, että kohta voi väittää oikein tutkintotodistuksen voimin tietävänsä jotain Aasiasta ja Japanista. Kielitaitoni ei riitä vielä sanomalehden lukemiseen tai oman kandidaatintyön esittelyyn japaniksi, mutta onneksi opinnot ja Japani-harrastus eivät pääty alempaan korkeakoulututkintoon. Vaikka Japanin kulttuurin ja kielen opetukselle Suomen yliopistoissa kuuluu kaikkea muuta kuin hyvää juuri nyt, luotan siihen, että opinjanoisille riittää jatkossakin jotakin janonsammuttajaa.

Käsissäsi olevasta Tomon numerosta kehkeytyi vaivihkaa varsin opiskelu- ja taidepainotteinen. Itse sydämeni nimenomaan japanin kielelle mennytäänä toivon lämpimästi, että JKY:n kielikurssien esittely innostaa uusia ihmisiä kieliopintojen pariin. Japani ei ole erityisen helppo kieli oppia mutkikkaan kirjoitusjärjestelmänsä takia, mutta sitäkin mielenkiintoisempi.

Tänä vuonna on nähty hienoja Japani-teemaisia taidenäyttelyitä, ja kesän ja syksyn mittaan on luvassa lisää taide-elämyksiä. Taide laajasti ymmärrettynä lienee monelle meistä juuri se asia, joka on syyttänyt meissä kiinnostuksen Japaniin. Jonkun kohdalla se on ikebana tai origami, joidenkin kohdalla jokin muu taidemuoto ja nykyaikana yhä enenevässä määrin populaarikulttuuri. Ehkä tämän vuoden runsas tarjonta japanilaisen ja Japanista inspiroituneen kulttuurin saralla herättää monien uusienkin suomalaisten Japani-innoston.

Aino Haavisto
Päätoimittaja

*JKY on Facebookissa.
Tule ja tykkää!*

Yhdistyksen esittely	2
Pääkirjoitus: Alkukesän tunnelmia // Aino Haavisto	3
Tasavallan presidentin Japanin vierailu // Ronny Rönqvist	6
Japonismin kuvat veivät mennessään // Kaija Kärkijoki	8
Japanilaisten satusuomennosten jäljillä // Ritva Larva-Salonen	11
Kanjien maailma // Aino Haavisto	13
Haastattelussa JKY:n japanin opettajat // Aino Haavisto	14
Viipyilyä katseen puutarhoissa // Markku ja Ulla Arjamaa	16
Muistikuvia Japanista // Ulla Arjamaa	17
Ajankohtaista yhdistystoimintaa	18
Pikku-uutisia	20
Myyntipalsta	23
Japanin ja Suomen yhteisiä sanoja // Annikki Luukela	24
Heikki Mallat in Memoriam // Ronny Rönqvist	26
Ymmärtämässä ja ymmärrystä luomassa // Petra Ando	30
Yhdistyksen julkaisut	34

Tasavallan presidentin Japanin vierailu

//Ronny Rönqvist

Tasavallan presidentti Sauli Niinistö teki puolisonsa Jenni Haukion kanssa 7.–11.3.2016 virallisen valtiovierailun Japaniin. Tämä vierailu sai tärkeydestään huolimatta valitettavan vähän huomiota suomalaisessa mediassa.

Suomen presidenteistä Mauno Koivisto vieraili ensimmäisenä Japanissa. Itse asiassa Koivisto vieraili Japanissa kolmasti. Ensimmäisen virallisen valtiovierailun aikana vuonna 1986 hän tapasi silloisen Japanin keisarin Shōwa-tennōn (Hirohito), jonka hautajaisiin hän osallistui vuonna 1989. Presidentti Martti Ahtisaari teki kaksi työmatkaa Japaniin. Edellinen suomalaisen presidentin vierailu Japanissa oli presidentti Tarja Halosen vuonna 2004 tekemä virallinen valtiovierailu.

Tällä kertaa presidentin seurueeseen kuului maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikaisen lisäksi arvovaltainen, eri teollisuusaloja edustava yritysjohtajien valtuuskunta. Vierailun aikana järjestettiin Japanin parlamentissa Suomen ja Japanin taloussuhteita ja strategista kumppanuutta koskeva seminaari. Japanin kansallisella lehdistöklubilla presidentti puhui Suomen ja Japanin suhteista sekä Euroopan turvapaikan-

hakijatilanteesta. Toimittajat kyselivät muun muassa Suomen turvallisuuspolitiikasta sekä Venäjän suhteista.

Presidentti kävi vierailunsa aikana myös viralliset keskustelut Japanin pääministeri Shinzō Aben kanssa sekä tapasi parlamentin puhemiehen Tadamori Ōshiman ja puolustusministeri Gen Nakatanin.

Yksi vierailun kohokohdista oli tapaaminen Japanin keisarin HKK Akihiton sekä hänen puolisonsa keisarinna Michikon kanssa Tokion keisari-
palatsissa. Tähän tapaamiseen osallistui luonnollisesti myös presidentin puoliso Jenni Haukio.

Kulttuuripuolella presidenttipari osallistui Kiotossa kaupungin kuvernöörin järjestämiin päivällisiin sekä tutustui kultaisen temppelein paviljonkiin (*Kinkaku-ji*) ja vanhaan keisari-
palatsiin (*Kyōtō-gosho*). Urasenke-koulukunnan järjestämässä tilaisuudessa presidenttipari sai myös Suomessa vierailleen suurmestari Hōunsai Sōshitsu Sen XV:n johdatuksella perehtyä perinteisen teeseremonian saloihin.

Onnistuneen vierailun päätteeksi molemmat osapuolet julkaisivat yh-

teisen julkilausuman, jossa yksityiskohtaisesti lueteltiin vierailun tulokset seuraavien pääotsikoiden alla:

1. Political and Security Issues
2. Economy, Science and Technology, Education and Equality
3. The Arctic
4. International Cooperation

Tämä “Joint Statement on a Strategic Partnership between Japan and the Republic of Finland as Gateways in Asia and Europe”, on kokonaisuudessaan luettavissa osoitteessa:

<http://www.presidentti.fi/public/default.aspx?contentid=342940&nodeid=44809&contentlan=1&culture=fi-FI>

Toivottavasti tämä julkilausuma ei jää pelkäksi liturgiaksi, vaan yhteistyö Suomen ja Japanin välillä lisääntyy tulevana vuosina myös konkreettisesti kaikilla julkilausumassa mainituilla aloilla. ■

Teksti: *Ronny Rönqvist*

Kuvat: *Tasavallan presidentin kanslia*

Teaseremonia suurmestari Hōunsai Sōshitsu Sen XV:n opastuksella.

Japonismin kuvat veivät mennessään

//Kaija Kärpijoki

Sunnuntaina 15.5.2016 sulkeutui Ate-neumissa ehkä viime vuosien sykähdyttävin ja kiehtovin näyttely Japanomania pohjoismaisessa taiteessa 1875–1918. Laaja näyttely täytti uudistetusta kolmannelta kerroksesta yksitoista salia eli lähes koko tilan. Esillä oli noin neljäsatua teosta.

Japanomania kuljetti katsojan läpi viidentoista teeman, tunnelmasta ja elämyksestä toiseen. Hauskinta oli salapoliisityö: japanilaisten viitteiden ja yhteyksien etsiminen pohjoismaisten ja ranskalaisten maalareiden tauluista. Teemat seinäteksteineen antoivat vihjeen mitä etsiä, ja länsimaisen taulun vieressä saattoi olla samaa aihetta kuvaava japanilainen puupiirros. Puupiirrostaide rantautui Eurooppaan ja innosti länsimaissa uusiin kuvaamistapoihin ja muotokieleen 1800-luvun loppupuolella. Näyttelyssä oli teoksia monelta nimekkäältä taiteilijalta, kuten Hiroshige Hokusailta, Utagawa Hiroshigelta, Utagawa Kunioshilta ja Kitagawa Utamarolta.

Japonismi valloitti Pohjoismaat ja Ranskan

Japonismi houkutti ja hurmasi erityisesti Pohjoismaissa ja Ranskassa. Tauluissa alkoi näkyä japanilaisittain kuvioituja päivänvarjoja, viuhkoja, sermejä, kimonoita, tapetteja, posliiniesineitä ja bambua. Pohjoisen Euroopan taiteilijat löysivät japanilaisesta kuvaamistavasta omalle kulttuurilleen tuttuja piirteitä, luonnon ihailun ja kunnioituksen, seesteisyyden ja kansallisten myyttien merkityksen. Puupiirroksiset ohjasivat kuvaamaan tilaa uudella tavalla. Norjassa taidetta syntyi runsaasti, Nikolai Astrupista Edvard Munchiin. Tanskalaisen Frida Hansenin suurissa kuvakudoksissa kukki luonto.

Pariisin tavarataloissa alkoi 1870-luvulla näkyä japanilaisia tuotteita lakkatöistä paperilyhtyihin. Useat ranskalaiset taiteilijat mieltyivät japonismin pelkistettyyn tapaan kuvata luontoa. Japanomanian vaikutus näkyi Edgar Degasin, Édouard Manet'n, Claude Monet'n, Vincent van Goghin ja Paul Gauguinin taiteessa. Postikorteista tuli Eurooppaan

Viereisen sivun kuva: Akseli Gallen-Kallela: Karhunputki (1889). Keirkerin kokoelma, Ateneumin taidemuseo. Kuva: Kansallisgalleria/Jenni Nurminen.

hittituote Suomea myöten. Korteissa näkyi japonismin laaja aiheiden kirjo aidosta kulttuurivaihdosta kitchiin.

Kultakausi ja japonismi

Monet Suomen kultakauden taiteilijat innostuivat japanilaisuudesta ja sisäisivät sen syvällisesti. Kummassakin kulttuurissa kuvattiin samanlaisia aiheita. Merkityksellisinä asioina korostuivat luonnon ihailu ja kunnioitus, talviset aiheet, pidättyvyys sekä koruton ja selkeä estetiikka.

Klassikkotaiteilijoiden tauluissa jokin esine, kuvio, asettelu tai uudennainen tapa kuvata maisemaa viittasi japonismin vaikutukseen. Viehkeät, hienostuneet ja eksoottiset henkilökuvat naisista kertoivat katsojalle laajentuneesta taidekäsityksestä ja uusien kiehtovien aiheiden löytämisestä. Japonismi näkyi Albert Edelfeltin, Akseli Gallen-Kallelan, Helene Schjerfbeckin, Pekka Halosen, Hugo Simbergin, Gunnar Berndtsonin, Eero Järnefeltin, Eric O. W. Ehrströmin ja belgialais-suomalaisen Alfred William Finchin töissä.

Monet suomalaiset taiteilijat kuvasivat japonismia jugend-tyyliä mukaillen. Yhdessä saleista katseen vangitsi Jarl Eklundin suuri Jugendhenkinen kuvakudos Lokki, joka välittömästi toi mieleen Hokusain Aalto-puupiiirroksen. Molempien luonnokset olikin asetettu vierekkäin.

Katsojan kokemuksia

Selfien ja somen aikakausikin oli läsnä näyttelyssä. Yhdessä saleista oli sermi, jonka takana oli mahdollisuus pukeutua yukataan ja ottaa valokuvaan mukaan muutakin japanilaista rekvisiittaa. Sermin edessä saattoi kuvata itsensä puettuna.

Kävin näyttelyssä kahteen kertaan. Kiehtovan ja koukuttavan näyttelyn tutkimiseen kului monta tuntia kuin huomaamatta. Pieni teemoittain jäsennelty kirjanen oli iso apu ja hyvä tiivistys oleellista, kun vaelsi tilasta toiseen. Vaikuttavaa ja sykehdyttävää.

Näyttely on syntynyt mittavan kansainvälisen yhteistyön tuloksena. Taustalla on valtava määrä tutkimustyötä, kun on etsitty eri kulttuureista tulevien taideteosten yhteyksiä. Ateneumin näyttely nähdään seuraavaksi Norjassa ja Tanskassa sekä vuonna 2018 Japanissa. ■

Kaija Kärpijoki

Sivuilla 32 - 33 on kuva Katsushika Hokusain teoksesta: *Fuji etelätulessa kirkkaana aamuna (Punainen Fuji)* (1994). Ateneumin taidemuseo. Kuva: Kansallisgalleria/Yehia Eweis. Teos oli esillä *Japanomania*-näyttelyssä.

Japanilaisten satusuomen- nosten jäljillä

//Ritva Larva-Salonen

Tomossa 4/2015 oli juttu kahdesta rouvasta, Tuulikki Korpisesta ja Marta Keravuoresta, jotka 1940- ja 1950-lukujen taitteessa julkaisivat kumpikin kirjan japanilaissaduista. He eivät suinkaan olleet ensimmäiset satusuomentajat - edes suoraan japanista kääntäneistä.

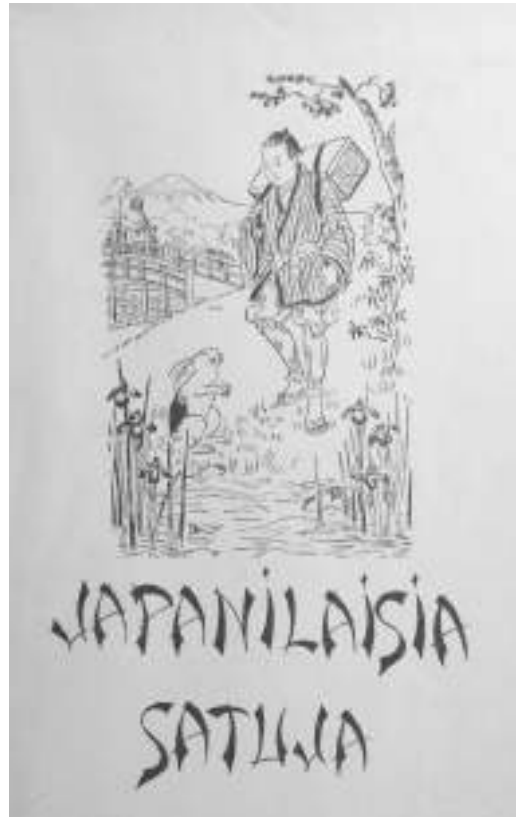
Sanoma- ja aikakauslehdissä julkaistiin satuja viihteenä. Ensimmäinen lienee 1877 Pääskynen-lastenlehdessä ilmestynyt satu "Kadehtiwainen". Tämän jälkeen satuja oli lehdissä silloin tällöin, kunnes 1900-luvun puolella melkein vuosittain. Koska tekijänoikeudet eivät olleet vielä huolena, sama satu saattoi kiertyä lehdestä toiseen.

Vuosina 1918, 1925 ja 1928 ilmes-tyivät ensimmäiset suomenkieliset japanilaissatukokoelmat. Näitäkin vielä varhaisempia olivat Konni Zilliacuksen ruotsinnokset vuodelta 1896, joista Ronny Rönqvist on kirjoittanut enemmän Hashissa 27 (2006). Zilliacuksen ruotsinkieliset käännökset ovat satusuomennosten historiassa sikäli tärkeitä, että usein ruotsinkieliset käännökset avasivat tien suomen-
noksille.

Suomennokset englannin kie- lestä

Kolme ensimmäistä satukokoelmaa on suomennettu englannin kielen kautta. Hämeenlinnalainen persoonallisuus Valfrid Hedman oli saanut käsiinsä pieniä englanninkielisiä japanilais-satuvihkosia, joita hän marraskuussa

1915 ehdotti Werner Söderströmille suomennettuna julkaistavaksi yhtiön Satupirtti-sarjaan. Hedman joutui useamman kerran muistuttamaan kustantajaa vihkosista ennen kuin toukokuussa 1916 sai myöntävän

Felix Borgin suomennosten kansi v. 1925, kustantaja Mattila & kump. Kansikuvan satu on Inabon jänis.

vastauksen. Runsaasti kuvitettu Japanilaisia satuja -vihkonen ilmestyi 1918. Poikkeuksena tavastaan vaatia suomentajan nimi näkyville Hedman ei tehnyt sitä satuvihkosista kirjoitessaan. Ehkä tästä syystä vihkosessa mainitaan suomentajan olevan V–d H–n, mutta rahapalkkio oli sentään runsaampi kuin hän oli pyytänyt.

Samana vuonna julkaistiin myös K. Kajavan (oikealta nimeltään Kaarlo Väinö Valve) Uskollinen sotilas ja kuusi hauskaa japanilaista satua. Se oli pienen Kustannustoimisto Tiedon Nuorten tietoaarre -sarjan toinen numero. Sen kuvituksena on puolen tusinaa erilaatuista mustavalkoista puupiirroskuvaa. Valve oli ahkera kirjoittamaan ja kääntämään, mutta valitettavan usein hän sai kustantajilta käsikirjoitukset paluupostina. Samoin hänen päässään muhi monta kivaa keksintöä, mutta ilmeisesti vain kaksi patenttihakemusta on mennyt läpi. Mainetta Valve sen sijaan sai iskelmien kääntäjänä ja runousopin laatijana, tällöin tosi V. Artin nimellä. Hän toimi ehti toimia myös Eino Leinin pikakirjurina.

Samanlainen monilahjakkuus oli kolmannen satukokoelman kääntäjä Felix Borg. Hän oli taustaltaan näyttelijä, ohjaaja ja teatterinjohtaja. Koiton näyttämö otti ensi askeleensa Borgin johdolla. Borgin kirja on pehmeäkantinen, mutta jo kirjaksi kutsuttava. Hänelle kääntäminen oli lähinnä lisäansioden hankintatapa ja usein hän suomensi yhdessä Annie-vaimonsa kanssa. Annie Borg oli myös näyttelijä.

Japanin kielestä käännettyjä

Ensimmäinen suoraan japanin kielestä käännetty tai paremminkin muistista kirjoitettu satukokoelma oli 1928 Gōichi Imaizumin Japanilaisia satuja Suomen lapsille. Tämä sympaattisenoloinen japanilainen oli “urheilusanomalehtimies”, joka tuli Suomeen tutustuakseen talviurheiluunne. Hän asui ensin Lahdessa Salpausselän tuntumassa, mutta marraskuussa 1926 Imaizumi haki oleskelulupaa Helsingin poliisilaitokselta. Hän asui jonkin aikaa myös Kerkkoon kartanossa suksitehtailija Emil Lampisen luona. Imaizumi opiskeli innokkaasti suomea. Hän oppi kohtuullisen taidon kahdessa vuodessa, mutta ilman suomenkielistä oikolukijaa ei teksti olisi ollut painokelpoista. Tämä käy ilmi Kansan kuvalehden 1927 tekemästä henkilökuvasta ja tekstinäytteestä. Hänen kirjansa Japanilaisia satuja Suomen lapsille on kovakantinen ja siinä on sekä mustavalkoisia että värillisiä kuvia. Kuvittajasta ei valitettavasti ole tietoa.

Suomalaisia varhaisia kääntäjiä yhdistää huomattava kielellinen lahjakkuus. Todistetusti Hedman ja Valve ovat osanneet ainakin kymmentä kieltä sujuvasti ja joitakin näiden lisäksi hieman heikommin. Myös Borgilla on ollut laaja kielitaito. Imaizumin muusta kielitaidosta ei ole tietoa, mutta voisi päätellä, että äidinkieltensä ja suomen lisäksi hän olisi osannut ainakin englantia tai saksaa. ■

Kuvat ja teksti: *Ritva Larva-Salonen*

Kanjien maailma

//Aino Haavisto

Ikuisuutta tai ylipäänsä pitkää aikaa tarkoittava 永 on yksinkertaisen ja kauniin ulkomuotonsa ohella kalligrafisesti hyvin mielenkiintoinen. Kanjin piirtämiseen tarvitaan kaikki kahdeksan eri vetotyyppiä. Varsinaisesti tässä kanjissa vetoja on viisi, mutta noihin viiteen vetoon mahtuvat kaikki tavallisten kalligrafiatyöliien tavat aloittaa ja lopettaa veto.

Opiskelin muutama vuosi sitten lyhyen kurssin kalligrafiaa. En oppinut kirjoittamaan kovinkaan kauniisti, mutta opin arvostamaan kalligrafeja ja heidän taidettaan entistä enemmän. En ollut koskaan ajatellut, miten tärkeää on, että saman merkin ja tekstin sisällä on vaihtelua: ei tietenkään liikaa, vaan juuri sopivasti. Mitä yksinkertaisempi merkki on kyseessä, sitä vaikeampi on kirjoittaa se eloisesti. En tainnut koskaan yrittääkään 永 -merkkiä, sillä siinä samaan muutaman vedon merkkiin pitäisi osata saada sekä kaikki eri vetotyypit että käydä tavanomainen taistelu oman tyylin, perinteen, tasapainon ja elävyyden kesken.

永

naga(i), EI
pitkä, ikuisuus

Minusta on kaunista, että juuri ikuisuutta merkitsevä merkki sisältää kaikki nämä vedot. Siten kalligrafian opiskelijan ikuisuustehtävänä on saada piirrettyä juuri tämä merkki. Tämän merkin merkitysosa on 水, vesi – veden kiertokulku on yhtä ikuista kuin kalligrafian harrastajan kilvoittelu itsensä kanssa. ■

Aino Haavisto

**Japanese
Food & Utensils**

Tokyokan 東京館

Annankatu 24
00100 Helsinki, Finland

Puh./Tel +358-9-622 5553
Fax +358-9-622 5552
e-mail tokyokan@kolumbus.fi
www.tokyokan.fi

Open: Mon-Fri 10-18
Sat 10-15

Haastattelussa JKY:n japanin opettajat

//Aino Haavisto

JKY:n japanin opetusperinne jatkuu jälleen ensi syksynä kolmen erita-soisen kielikurssin sekä keskustelukurssin voimin. Keskustelukurssin opettajana jatkaa Mari Paasonen, mutta muiden kielikurssien opettajana aloittaa Milla Molarius. Milla ja edellinen opettaja Annika Vellonen ovat molemmat minulle tuttuja yliopistolta ja ainejärjestötoiminnasta, mutta tällä kertaa kokoonnuimme yhteen puhumaan nimenomaan japanin opiskelusta ja opettamisesta. Useamman vuoden tuttavuuden jälkeen oli mielenkiintoista keskustella siitä, mikä meidät on tuonut japanin opiskelun ja toisaalta JKY:n pariin.

Olemme kaikki opiskelleet Helsingin yliopistossa Japanin kieltä ja kulttuuria, opintojen vaiheesta riippuen Aasian tai Itä-Aasian tutkimuksen nimellä. Yliopiston kielikurssit ovat tarjonneet hyvän perustan kielitaidolle, jota Milla ja Annika ovat molemmat ehtineet vahvistaa myös vaihtovuoden merkeissä. Kielen lisäksi opintoihin kuuluu Aasian ja Japanin yhteiskuntia ja kulttuureita käsitteleviä kursseja, sillä pelkkä hyväkään kielitaito ei riitä toisen kulttuurin syvälliseen ymmärtämiseen.

Millan ja Annikan reiteissä japanin opiskelijoiksi ja opettajiksi oli osaltaan paljon samaa. *Serkkuni esitelti minulle ala-asteella Helsingin nimisen mangan, ja aloin sitten lukemaan*

sitä ja muitakin manga-sarjoja, Milla kertoo. Olin aina ajatellut, että haluan lähteä lukiovaihtoon, ja aloin ajatella, että olisi kiva oppia uusi kieli ja voida lukea mangaa ja katsoa animea niiden alkukielellä. Luin sitten lukiossa japania ja kävin vaihdossa Gifussa maaseudulla. Lukiosta valmistuttuani hain opiskelemaan Aasian tutkimusta yliopistoon, ja aloitin 2012.

Kun itse aloitin Aasian tutkimuksen opinnot 2013, Milla oli jo ainejärjestömme Karavaani ry:n puheenjohtaja. Ajattelin pitkään, että niin pätevän oloisen ihmisen täytyy olla jo vaikka kuinka pitkällä opinnoissaan, ja tajusin vasta myöhemmin, ettei Milla ole yliopistovuosissa kuin vuoden minua vanhempi!

Annikankin kiinnostus Japania kohtaan heräsi pitkälti populaarikulttuurin kautta. *Olin jo lapsena katsonut Totoroa ja Candy Candy -animea, ja teini-ikää lähestyessä aloin pelata japanilaisia pelejä ja kuunnella j-rockia. Kapinallisena teininä oli ihan vaan siistiä kuunnella jotain, josta muut eivät ymmärtäneet mitään. Kiinnostus japanin oppimiseen lähti tuollaisista teinisyistä, että oppisi ymmärtämään sanoituksia – ja kommunikoimaan j-rokkareiden kanssa. Aloitin yliopistossa kieliteknologian opinnot, mutta japani veti puoleensa aina vain enemmän, niin vaihdoin sitten pääaineeni siihen. Tänä keväänä valmistuin Itä-Aasian tutki-*

muksen maisteriksi.

Omakin kiinnostukseni Japaniin alkoi viimeistään ala-asteiässä. Ilman yläasteen kaveripiiriä, jossa harrastettiin laajasti populaarikulttuuria en olisi välttämättä itsekään koskaan päätenyt todella innostumaan japanin kielestä.

Entä millaista on opettaa japania? *Japania on kiva opettaa, sillä oppilailta on niin erilaiset syyt ja motivaatiot opiskella, mutta silti kaikki ovat niin innoissaan, Annika kertoo, ja jatkaa: Japani on aika moniulotteinen kieli kun pitää kieliopin ohella opettaa kirjoitusjärjestelmää. Se on siis aika haastavaa, mutta myös kiehtovaa opettajallekin. On aina mukava opettaa muille asiaa, joka on itselle tosi läheinen ja rakas.*

Milla ei ole aikaisemmin opettanut japania, mutta muuta opetuskokemusta löytyy. Olen opettanut sijaisena ruotsia ja englantia peruskoulussa, Milla sanoo. *JKY:llä on kaiken ikäisiä japanista kiinnostuneita, ja uskon, että on aivan erilaista opettaa siellä. Odotan opetuksen alkua innolla, sillä olen kuullut Annikalta, että opiskelijat ovat motivoituneita ja kiinnostuneita. On hienoa, että Annika pystyy neuvomaan minut alkuun, niin minun on helppo tulla opettamaan ja toisaalta opiskelijoidenkin kannalta opettajan vaihtuminen sujuu pehmeästi.*

No, mitä JKY:n japanin tunneilla on tähän asti käytännössä tehty? *Olen jakanut tunnin kieliopin ja kirjoitusjärjestelmän kesken, Annika kuvailee. Ensimmäisenä vuonna harjoitellaan kana-tavuaakkostot ja jatkokurssilla aloitetaan kanjien opiskelu. Olemme käyttäneet Michi-kirjaa kahtena ensimmäisenä vuonna ja Shin-*

bunka Shokyū Nihongo -kirjaa kolmantena vuonna. MIchi esittelee aika hyvin japanilaista elämää, ja monesti pysähdytään vaikka kappaletta suomentaessa johonkin kohtaan ja selitän, mistä ilmiöstä siinä on kyse. Oppilaat saattavat vaikka kysyä, miksi toi sanoo tossa noin, tai miksi toi menee jollekin juoma-automaatille, mikä se oikein on.

Vaikka Annika mainitsi, ettei japanin opettaminen tai opiskelu ole ihan helppoa, on suomalaiselle japanissa monia helppojakin puolia. *Monien mielestä japanin lausuminen ja äännejärjestelmä ovat suomalaiselle varsin helppoja. Samoin monet ovat sanoneet minunkin tunneillani, että japani on äärimmäisen looginen kieli - pari matikkataustan oppilasta on verrannut sitä jopa matikkaan tai koodaamiseen, Annika kertoo. Haastavinta on varmaankin kirjoitusjärjestelmän opettelu. Jo ruokalistan lukeminen voi olla tosi vaikeaa ilman kanjiosaamista. Toisaalta jo pelkällä katekanan osaamisella voi pärjätä vaikkapa kahviloissa, joten ei kannata pelätä, että vuoden-parin opiskelusta ei reissussa hyötyisi.*

Lopuksi molemmat opettajat haluavat toivottaa kaikki kiinnostuneet tervetulleiksi japanin kiehtovaan maailmaan JKY:n kurssien muodossa: *日本語を一緒に勉強しましょう, he toivottavat. Eli: Nihongo wo issho ni benkyō shimashō, opiskellaan yhdessä japania! ■*

Haastattelija: Aino Haavisto

Viipyilyä katseen puutarhoissa

//Ulla ja Markku Arjamaa

Anita Jensen, pitkäaikainen JKY:n jäsen, on taas ihastuttanut ja yllättänyt hienoilla japanilaisilla kuvamontaa-seillaan. Värimaailma on hivelevän kaunis, kuvat herkkiä, mutta sitten katsoja hätkähtää. Kuvien kaunottaren katse kätkeytyy linssin, suurennuslasin, simpukan taakse, katsoja on epävarma, mitä nainen tarkoittaa ja ajattelee, mistä on kyse.

Anita Jensen kertoo ajatuksistaan töiden valmistuessa: ”2012 kiitolaisen kabukiteatterin näytelmän julisteesta lainasin kuvan kuuluisasta pääosan esittäjästä rooliasussaan. – kuuluisa onnagata kuvassa oli Bando Tamasaburo viides. – Juliste toimii alustana omalle vapaalle tulkinnalleni Madama

Butterflyn tarinasta Giacomo Puccinin oopperasta (1904), joka taas perustui Pierre Lotin perhospeliä kuvaavaan romaaniin Madame Chrysanthème (1887). – Minun tulkinnassani roolissa onkin miesnäyttelijä, joka näyttelee ’perhosvaimoa’. Linssin tai suurennuslasin läpi tulevan katseen suunnasta ei voi olla varma. Varmaa ei ole myöskään katsojan, eikä katsotavan henkilöllisyys. Ehkä Rouva Perhonen onkin kerännyt samanaikaisesti omaa kokoelmaansa.”

Näyttely oli 30.4.2016–19.5.2016 Helsingissä, näyttelytila oli Galleria G 12. ■

Teksti: *Ulla Arjamaa*

Kuvat: *Markku Arjamaa*

Anita Jensen töidensä äärellä.

Muistikuvia Japanista

//Ulla Arjamaa

Jo nimi viritti oikeaan mielialaan: Galleria Midori. Japanilaista tunnelmaa tulvillaan olevaan Samppa Lahdenperän ja Elina Soraisen Muistikuvia ja kattauksia -näyttelyn avajaisiin 20.4. jonotettiin Kirkkokadulla. Tila oli tupaten täynnä taiteen ja Japanin ystäviä. Koska näyttely oli avoinna 21.4.– 8.5.2016, päätin tulla toisen kerran.

Galleria vaikutti avaralta ja valoisaalta kun seuraavan kerran astuin sisään. Ja suoraan kohti Samppa Lahdenperän niin tutunoloisia kuvia Japanista. Japanilaisen kulttuurin ystävät

ry:n pitkäaikaisen jäsenen ja kulttuuri-julkaisu Hashin ansiokkaan kuvittajan työt suorastaan vetivät minua puoleensa. Luontokuvat, japanilaiset esineet kuten teevispilä ja sivellin sekä Kioton näkymät vahvistivat mielessä muhnutta seuraavaa matkaa Japaniin.

Samppa Lahdenperä on lavastaja, pukusuunnittelija, monipuolinen kuvittaja ja Japanin tuntija. Kun kiinnostukseni Japaniin 1990-luvulla heräsi, käsissäni kului Samppa Lahdenperän ja Kyllikki Villan erinomainen ja riemukas opas *Matkailijan Japani*. Aina vain löytyi lisää, yllätyin ja piti oikein

Samppa Lahdenperän kuvitusta JKY:n Hashi-julkaisuihin

käydä tarkistamassa lastenkirjahyllytämme: kyllä, Samppa Lahdenperä on kuvittanut Mika Waltarin lapsille kirjoittaman Kiinalaisen kissan. Rikas ja ehtymätön on taiteiden tie.

Elina Sorainen on suomalainen keeraamikko, joka on perehtynyt laajalti myös muiden maiden keramiikkaan. Hän on suorittanut Master of Arts -tutkinnon Tokiossa erikoisalanaan Japanin keramiikkaperinne. Elina Sorainen on toiminut asiantuntijana JKY:n kulttuurijulkaisu Hashin keramiikkaa käsittelevissä numeroissa. Hän on JKY:n perustajajäsenen, runoilija-kääntäjä Kai Niemisen puoliso. Muistoja ja kattauksia -näyttelyn asti-

oiden ja veistosten ornamentit on saatu aikaan nerikomi-tekniikalla, joka on Kiinan Tang-kauden (612–907) koristelutekniikka.

Minulle tämän näyttelyn silmiä hivelevän kauniit pehmeät värit toivat mieleen posliiniesineet, joita japanilainen ystäväni harrastaa: vaaleaa sinistä ja beigeä, pyöreitä muotoja, epäsymmetriaa. Vatien jalat – niistä tulevat mieleeni getan, japanilaisen puujalkineen, alla olevat puupalat. Näyttely oli ilo ja löytöjä tulvillaan! ■

Ulla Arjamaa

Annantalon Japani-päivä 2016

**Paikka: Annantalon Taidekeskus,
Annankatu 30, Helsinki**

**Aika: sunnuntai 30.10.2016 klo
11–16**

Kolmen vuoden tauon jälkeen järjestetään taas suosittu Japani-päivä, nyt jo 15. kerran. Tuttuun tapaan Annantalo on silloin täynnä japanilaiseen kulttuuriin liittyvää toimintaa: luentoja, esityksiä, budonäytöksiä. Työpajoissa voi kokeilla ikebanan, kalligrafian, mangan ja origamin tekemistä ja tustua go-pelin saloihin.

Japaniin liittyvät ystävyysyhdistykset ja harrastusseurat esittelevät toimintaansa, ja toisessa kerroksessa on japanilainen kauppakuja. Saatavilla on tietenkin japanilaisia herkuja.

Japani-päivän järjestävät yhteistyössä Annantalon Taidekeskus, Japanin Suomen suurlähetystö, Japanilaisen kulttuurin ystävät ry, Suomalais-Japanilainen Yhdistys ry ja Suomen Iaidoliitto ry.

Tiedustelut:

Annantalo.tuotanto@hel.fi

Ulla Arjamaa

ulla.arjamaa@kolumbus.fi

Japanilaisen kulttuurin ystävät ry

Juuso Liljavirta

jliljavirta@gmail.com

Suomalais-Japanilainen yhdistys ry.

Tervetuloa!

いらっしやいませ !

JAPANIN KESKUSTELURYHMÄ

Keskusteluryhmässä puhumme ja keskustelemme vapaasti erilaisista asioista, esimerkiksi vuosittaisista tapahtumista, elekielestä, musiikista, miesten ja naisten rooleista Japanissa jne. Toki voitte tuoda esille muitakin asioita, joista olette kiinnostunut. Meillä on myös projekti, jossa suomennamme kurssitehtävänä japaninkielisiä lomakkeita, joissa on sisätauteja koskevaa terminologiaa. Lomakkeita voidaan käyttää avuksi, kun matkailijat tarvitsevat terveydenhoidollista apua.

Pari kertaa vuodessa laitamme yhdessä japanilaista ruokaa, jota nautimme japanilaisten kanssa japania puhuen.

Jos haluatte puhua japania enemmän, tulkaa tutustumaan!

Ajankohta: joka toinen torstai kello 17:30-19:00.

Syksyn kurssi alkaa torstaina 15.09.2016

Kurssi soveltuu: noin pari vuotta japania opiskelleille tai jokaiselle, jolla on japanin kielen taito JLPT N4:sta N2:een.

Japanin keskusteluryhmän opettajana toimii Mari Paasonen, joka on japanilainen japanin kielen opettaja. Tiedustelut ja ilmoittautuminen sähköpostitse: ikana_5gogo@yahoo.co.jp

Kurssin hinta on 70€/lukuvuosi

.....: *Pikku-uutisia* .....

Kellomuseossa erikoisnäyttely japanilaisista kelloista

Näyttelykeskus WeeGee:ssä Espoossa sijaitseva Suomen kellomuseo avasi 10.5.

Made in Japan -nimisen erikoisnäyttelyn. Näyttely esittelee japanilaisia kvartsikidekelloja laajasti niin eri kellomallien, kellotekniikan kehityksen kuin mainonnankin kautta. Näyttely on avoinna 09.04.2017 asti.

Tärkeä japanilainen tunnustus Seppo Kimaselle

Japanin valtio myönsi Sellisti Seppo Kimaselle 29.4. Order of the Rising Sun -kunniamerkin Japanin ja Suomen ystävällisten suhteiden edistämisestä musiikin avulla. Kimanen on muun muassa ollut perustamassa Kuhmon kamarimusiikkifestivaalin sekä toimii Kauniaisten musiikkifestivaalin taiteellisena johtajana. Hän on vuosikymmeniä pitänyt yllä Japanin ja Suomen klassisen musiikin tekijöiden suhteita ja tuonut Suomeen paljon japanilaisia artisteja.

Ikebana-näyttely Tokyokanin ikkunassa

Ikebana International Helsinki Chapter ry piti jälleen perinteisen kevätinäyttelyn Tokyokanin näyteikkunassa maaliskuussa. Näyttelyssä käytettiin pääosin Hilikka Smedslundin yhdistykselle lahjoittamia maljakoita. Näyttelyyn osallistui yksitoista yhdistyksen jäsentä.

IIBC ry on Tokiossa 1956 perustetun kansainvälisen Ikebana International-järjestön 193. alaosasto ja toiminut aktiivisesti vuodesta 1976 lähtien. Jäseniä yhdistyksessä on noin 40. Yhdistys järjestää ikebananäyttelyitä ja demoja, on mukana erilaisissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa, joihin jäsenet tekevät asetelmia.

Tokyokanissa on myynnissä myös ikebanatarvikkeita.

<http://www.tokyokan.fi>

Ikebanayhdistys: <http://www.ikebanayhdistys.net/>

Yayoi Kusaman taidetta Helsingissä

Japanilainen Yayoi Kusama (s. 1929) on maailman merkittävimpiä nykyaiteilijoita, ja hänet tunnetaan erityisesti julkisista teoksistaan. HAM Helsingin taidemuseo tuottaa Helsinkiin kaksi tilapäistä Kusaman installaatiota. Teokset sijoittuvat Esplanadin puistoon ja Talvipuutarhaan ja valmistuvat Helsinki-päiväksi 12.6. HAMin vuosi 2016 huipentuu Yayoi Kusaman Tennispalatsissa lokakuussa avautuvaan näyttelyyn, joka koostuu taiteilijan merkittävimmistä teoksista: maalauksista, veistoksista ja installaatioista.

Japanin opetus yliopistoissa vähenemässä

Kevään mittaan on kuultu sekä Helsingin yliopistosta että Aalto-yliopistosta surullisia uutisia Japanin ystäville. Helsingin yliopisto irtisanoi kaksikymmentä vuotta Japanin kielen ja kulttuurin professorina toimineen Rein Raudin. Samoihin aikoihin Aalto-yliopisto ilmoitti, ettei japanin kielen opetus enää jatku heidän kielikeskuksessaan.

Vaikka Aasian ja Itä-Aasian tutkimuksen aloille jää muuta henkilökuntaa, on Raud ollut yliopiston ainoa nimenomaan Japanin tutkimuksen professori. Raudin opetuksen tilalle on lupailtu dosenttiopetusta, mutta konkreettisia suunnitelmia yliopistolla ei ole ollut antaa opiskelijoille, ei syksyn opetuksesta eikä pidemmällä tähtäimellä professuurin tulevaisuudestaan.

Aalto-yliopistossa japani on ollut yksi kielikeskuksen suosituimmista oppiaineista, mutta yliopisto on päättänyt, ettei 2016 eläkkeelle jäävän lehtorin virkaa täytetä. Siten Aalto-yliopiston toistaiseksi viimeinen japanin kurssi järjestetään syksyllä. Helsingin Sanomien (16.5.) haastattelema oppimispalveluiden päällikkö Eija Zittingin mukaan omaa opetusta korvataan tulevaisuudessa yhteistyöllä mm. Helsingin yliopiston kanssa. Kuitenkin siellä, kuten kaikissa muissakin oppilaitoksissa japanin kursseille on nyt jo paljon enemmän halukkaita kuin mitä kursseille mahtuu.

Lahden Runomaraton Japanin lumoissa

Runomaraton-festivaali järjestetään Lahden Sibeliustalossa 17. - 18.6. jo 17. kerran. Festivaalin pääesiintyjät saapuvat Japanista: runoilija Yumi Fuzuki ja kuvataiteilija Hikaru Cho saapuvat Suomeen ensimmäistä kertaa. Vasta 24-vuotias Fuzuki on ehtinyt näyttää mainetta ja kunniaa Japanin runouskentällä ja saanut esikoisteoksestaan kaksi merkittävää runouspalkintoa vuonna 2010. Kahden julkaistun kokoelman lisäksi Fuzuki on ollut mukana monenlaisissa poikkitaiteellisissa projekteissa. Fuzukin toinen runokokoelma julkaistaan Suomessa kesäkuun alussa Aviadorin kustantamana.

Nuori Hikaru Cho on ehtinyt luoda kansainvälisesti näkyvän uran kuvataiteilijana. Hänet tunnetaan erityisesti uniikeista ja maagisesti totuutta muuntelevista vartalomaalauksistaan. Lisäksi hän on tehnyt muun muassa animaatioita, veistoksia ja suunnitellut asusteita useille eri vaatebrändeille. Cho opiskelee parhaillaan Musashinon taideyliopistossa Tokiossa. Runomaratonilla Cho esiintyy yhdessä Fuzukin kanssa. Fuzukin ja Chon yhteinen performanssi on yhdistelmä runoutta ja vartalomaalauksia.

Koko ohjelma löytyy osoitteesta: www.runomaraton.com/tapahtumat/runomaraton-2016/

Japanin suurlähettiläs Suomessa vaihtui

Japanin suurlähettiläs Kenji Shinoda päätti suurlähettiläskautensa Suomessa maaliskuussa, ja uusi lähettiläs Jōta Yamamoto aloitti hänen tilallaan. Jōta Yamamoto on diplomaattiranssa lisäksi toiminut professorina Keion yliopistossa Tokiossa sekä toiminut Japanin puolustusministeriössä kansainvälisten asioiden päällikkönä.

Roihuvuoren hanami-juhlat

Roihuvuori-Seura ry:n 15.5.2016 yhteistyössä useiden Japanista kiinnostuneiden tahojen kanssa järjestämä Hanami-juhla onnistui taas kerran loistavasti. Kirsikankukkia oli Roihuvuoren kirsikkapuissa vielä ihailtavana, vaikka terälehtiä oli jo pudonnut runsaasti vihreälle nurmelle. Sadepilvien väistyessä, auringon lämmittäessä juhla-aluetta väkeä kerääntyi paikalle tuhansittain seuraamaan japanilaista ohjelmaa taiko-rumpuesityksineen, budonäytöksineen ja paraparantansseineen. Yhdistykset esittelivät toimintaansa, yleisö nautti japanilaisia herkkuja ja vietti ihanan keväisen sunnuntaipäivän.

Roihuvuoren vesitorni ja kukat.

Kuva: Markku Arjamaa

Myydään

////////////////////////////////////

Tällä palstalla julkaistaan JKY:n jäsenten Japani-aiheisten tuotteiden halutaan myydä/ostaa -ilmoituksia. Ilmoittaminen ei maksa mitään, ja toimii täysin ostajien ja myyjien omalla vastuulla. Julkaisemme ilmoitukset saapumisjärjestyksessä ja pidätämme oikeuden jättää ilmoitus julkaisematta esim. mahdollisen tilanpuutteen vuoksi.

Mikäli haluat ilmoittaa tällä palstalla, ota yhteyttä Tomon päätoimittajaan Ainoon ainorosah@gmail.com

////////////////////////////////////

Kimono

Kimono on mustanharmaata silkkiä ja vuorattu valkoisella silkillä. Kankaaseen on kudottu valkoisia, keltaisia ja oransseja kukkia sekä vihreitä kasveja. Siinä on myös viisi pientä "ruusuketta" osoittamassa kantajansa yhteiskunnallista asemaa. Kimono on luultavasti noin sata vuotta vanha. Kimonoon ei kuulu vyötä. Kimono on hyvässä kunnossa, ainoastaan toisessa hihansuussa on kaksi pientä palkeenkieltä. Olen myös pesettänyt kimonon.

Kimono on nähtävissä Helsingin keskustassa sopimuksen mukaan. Hinta on avoin keskustelulle.

Rauno Nuotio: 0505337499

Japanin ja suomen yhteisiä sanoja

//Annikki Luukela

Olen neljän vuoden japanin kielen opiskelun aikana kerännyt sattumanvaraisesti sellaisia japanilaisia sanoja, jotka ovat myös suomalaisia sanoja. Japanin sanat kirjoitettu suomalaisittain ääntämyksen mukaan ja suluissa on annettu Hepburn-romanisoinnin mukainen kirjoitusasu, mikäli se eroaa edellisestä.

1 ryhmä : japanilaisia sanoja, jotka ovat samalla suomalaisia etunimiä

<u>japani</u>	<u>suomi</u>
Aki	syksy
Aku	paha, ilkeys, pahe
Ari	muurahainen
Eki	rautatieasema
Esa	syötti, eläimille annettava ruoka
Henna	omituinen
Heta	taitamaton
Jari (yari)	keihäs
Kai	simpukka
Kari	metsästys, laina
Kata	olkapäätä, hartia
Kimi	sinä
Mari	pallo
Minna	kaikki, koko ryhmä
Otto	aviomies (oma)
Sakari	huippukohta
Sara	lautanen
Sasu	pistää
Taru	tynnyri
Teppo	(teppō) ase
Tero	terrorismi

2 ryhmä: muita sanoja

<u>japani</u>	<u>suomi</u>
aho (ahō)	typerys
eri	kaulus
hae	kärpänen
hai	kyllä
haka	hauta
hako	laatikko, rasia
haku	oksentaa
hana	kukka, nenä
himo	naru, nauha
homma (honma)	totuus, todellisuus
jokin suru	tallettaa
(yokin suru)	
joku (yoku)	usein, hyvin
kakka	teidän ylhäisyytenne, hänen ylhäisyytensä
kamu	purra
kani	taskurapu
kasa	sateenvarjo
kiri	sumu
kisu	suudelma
kita	pohjoinen
koe	ääni (elollisten)
koi	karppi, lempi
kokka	valtio, kansallislaulu
kokki	lippu (valtion)
koko	täällä
kumi	ryhmä

kura	satula	risu	orava
kuri	kastanja	sakka	kirjailija
kutsu	kenkä	sampo (sanpo)	kävely
kutsuhimo	kengännauha	sora	taivas
matto	matto	sumu	asua
me	silmä(t)	suru	tehdä
mono	esine,asia	suu	imeä
motto	enemmän	te	käsi
naku	itkeä	teki	vihollinen
nami	aalto,laine	toki	aika
naru	tulla joksikin	tora	tiikeri
oja (oya)	vanhemmat	tori	lintu
oka	kukkula, mäki	toru	ottaa
piru	pilleri	uni	merisiili
puro	ammattilainen		

歌 舞 伎

KABUKI

Lapinlahdenkatu 12 puh 09-694 9446
 Ma-Pe klo 11:30 - 14:00 ja 17:00 - 23:00
 La suljettu
 Su klo 16:00 - 23:00

Omituinen ongelmanpoikanen Japanissa

//Ronny Rönnqvist

Japanissa aletaan jo täyttää vauhtia valmistautumaan tulevia olympiakisoja varten, jotka vuonna 2020 pidetään Tokiossa. Uusia urheilutapahtumapaikkoja rakennetaan ja suunnitelmia tehdään infrastruktuurin parantamiseksi.

Mutta on tuotu esille myös muita, mitä kummallisimpia asioita. Japanilaiset kartat sisältävät suuren määrän merkkejä, jotka ovat itsestään selviä japanilaisille, mutta eivät aina aukea turisteille. Näitä merkkejä on virallisesti käytössä peräti 60 kappaletta, joista noin 18 kappaletta kaupunkikartoissa esiintyviä. Kartamerkit näyttävät missä on sairaala, posti, poliisiasema, hotelli jne. Jotkut näistä merkeistä poikkeavat huomattavasti kansainvälisesti nykyään käytössä olevista merkeistä.

Myös temppelit ja pyhäköt on kartoihin merkitty. Näistä merkeistä on nyt syntynyt näennäinen ongelma. Buddhalaiset temppelit on nimittäin ammoisista ajoista alkaen japanilaisissa kartoissa merkitty hakaristeillä (swastika, japaniksi manji). Vastavasti shintō-pyhäköt on merkitty torii-porttia muistuttavalla merkillä. Valistuneet Japanin kävijät kyllä tietävät, että hakaristi on Kaukoidässä buddhismiin liittyvä onnea tuova merkki (manji =10.000 kertaa onnea). Mutta nyt viranomaiset ovat alkaneet pelätä sitä, että turistit voisivat luulla

niiden tarkoittavan jotakin kansallissosialismiin liittyvää. Käytettiinhän hakaristiä Kolmannessa valtakunnassa yleisenä symbolina.

Japanin Maa- ja Infrastruktuuri-ministeriön alainen *Geospatial Information Authority* teetti vuoden 2015 alussa 102-sivuisen kyselykaavakkeen sekä japaniksi että englanniksi. Siinä kysyttiin nykyisten merkkien luettavuudesta ja/tai ymmärrettävyydestä. Tämä kyselykaavake sisältää myös ehdotuksia uudistetuista merkeistä. Esimerkiksi edellä mainittu hakaristi ehdotetaan siinä muutettavaksi pagoda muistuttavaksi merkiksi. Tämä on nyt herättänyt hämmästyneitä kysymyksiä. Tavalliset japanilaiset kysyvät aivan aiheesta, että miksi tuhatvuotisesta symbolista pitäisi luopua muutaman mahdollisesti tietämättömän ulkomaalaisen turistin takia. Asiasta teki myös Japan Today -nettisivusto kyselyn. Osoittautui että vain kourallinen noin sadasta ulkomaalaisesta oli sitä mieltä, että nykyistä karttamerkintää olisi syytä muuttaa.

Hakaristi on noin 8000 vuotta vanha symboli, joka on tai on ollut käytössä kaikissa maailmanosissa paitsi Australiassa. Se on pyhä symboli Intiassa (jain-uskonto) ja kaikissa buddhalaisissa maissa se on tunnettu Buddha Siddhartha Gautaman jalanjälkenä tai sydämen vertauskuvana. Japanissa ja Kiinassa swastika löytyy koristeena

monesta temppeleistä ja tekstiileissä sen käyttö meander-muodossa on hyvin tavallista.

Myös Tiibetissä ja Mongoliassa hakaristin käyttö uskonnollisena symbolina tai koristeena on yleistä. On mielenkiintoista todeta, että Suomessa ja Mongoliassa hakaristi esiintyy vielä tänä päivänä valtiollisena symbolina. Suomessa hakaristi sisältyy tasavallan presidentin lipun ylimpään sisäkulmaan sijoitettuun vapaudenristiin sekä ilmavoimien lippuihin. Mongoliassa kultaiset hakaristit näkyvät valtiovaakunassa. Suomessa hakaristillä on pitkä historia tekstiilien ja talonpoikaisesineitten koristeena. Edellisen vuosisadan vaihteessa sitä käytti muun muassa Akseli Gallen-Kallela taiteessaan. Vapaussodassa hakaristi tuli ilmavoimiemme sekä suojeluskuntien ja myöhemmin Lotta Svärd-järjestön käyttöön. Tästä ilmavoimiemme kunniakkaasta kansallistunnuksesta jouduttiin luopumaan vasta vuonna 1945 Neuvostoliiton painostuksesta.

Näin ollen Japanin viranomaisten huolet hakaristin väärinymmärryksestä tuntuvat kovin liioitelluilta, vaikkakin nyt ehdotettua uutta merkkiä on tarkoitus käyttää vain turisteille tarkoitetuissa vieraskielisissä kartoissa. Toivottavasti järki sielläkin voittaa, niin että buddhalaistemppeleit edelleenkin merkitään karttoihin vanhalta, kaikille tutulla merkillä. ■

Ronny Rönnqvist

Lisää hakaristista ja sen historiasta voi lukea kirjoittajan seuraavissa kir-

joituksissa:

Hakaristin pitkä historia. Sotahistoriallinen aikakauskirja 31 (2011)

Mongol khas – Mongolialainen hakaristi. Suomi-Mongolia Seuran jäsens-lehti 1/2012

Foreigner-friendly map symbols

For Japanese	For foreigners
Post office	
Police station	
Temple	
Church	
Hospital	
Hotel	

New creations

Tourist information center	Shopping center, etc.
	
Train station	Convenience store, etc.
	
Bank or ATM	Public bathroom
	
Mosque	Restaurant
	

Heikki Mallat in memoriam

Pitkän uran Japani-asiantuntijana tehnyt Heikki Mallat menehtyi 73-vuotiaana 30.3.2016.

Vuonna 1942 syntynyt Mallat kiinnostui Japanista vuonna 1973 tehdyn Japaniin suuntautuneen opiskelijavaihtomatkan jälkeen. Hän toimi alkujaan Suomalais-Japanilaisessa yhdistyksessä, mutta päätti pian perustaa oman opiskelijataustaisen yhdistyksen, joka sai nimekseen Japani-Kilta ry. Vuonna 2002 Mallat perusti tämän yhdistyksen rinnalle Japania ry -nimisen valtakunnallisen Japani-yhdistyksen, joka pian kasvatti jäsenlukunsa lähes tuhanteen. Jo vuonna 1992 Mallat oli perustanut FIN-NIPPON -nimisen lehden, joka julkaisi Japani-aiheisia artikkeleita. Tämä lehti muodostui Mallatin sydämen asiaksi ja hänen haaveensa oli tehdä siitä kaikkien kolmen Japani-ystävyysyhdistyksen yhteinen lehti. Monestakaan syystä tämä ei kuitenkaan onnistunut ja lehti koki myöhemmin hiljaisen kuoleman.

Muistamme Heikki Mallatin energisenä ja osaavana Japani-asiantuntijana, joka toimi sekä matkaoppaana, kirjailijana, opettajana, origami-taitajana sekä edellä mainittujen yhdistysten puheenjohtajana ja taustatekijänä.

Ronny Rönnqvist

JAPAN AIRLINES

Koe Japanin ainutlaatuinen luonto eri vuodenaikoina.

JAL tarjoaa entistäkin mukavampaa matkaa Japaniin
787 Dreamliner-koneissa.

Päivittäinen suora lento Helsinki-Tokio.

www.jal.com

Fly into tomorrow.

Ymmärtämässä ja ymmärrystä luomassa

//Petra Ando

Tadaima. Riisipeltojen, bambumetsien ja vehreiden pikku vuorten vilistessä lentokenttäjunan ikkunan ohi tuttu tunne valtaa sydämeni. Japani ei ole ollut minulle enää aikoihin ”ulkomaa”, vaan toinen koti, johon palaan syystä tai toisesta aina vain uudelleen. Täällä kumartelu, nyökyttely ja jatkuva tuliaisten vaihtelevien tuntuivat yhtä luontevilta osilta arkea kuin toisaalla kättelevä, hiljaa kuuntelevä ja kavereiden kotisohvilla kahvittelu. Ystävien ja perheen lisäksi kaipaan toisinaan juustoa, ruisleipää ja salmiakkia, mutta Japanista poissa ollessani iskee taas kaipuu ystäviin ja perheenjäseniin täällä – kaipaamiani ruokia en tähän rupea edes luettelemaan.

Ensimmäisen kerran saavuini Japaniin reilu kahdeksan vuotta sitten lukiovaihdon kautta. Olin lueskellut yläasteikäisenä mangaa ja pelaillut videopelejä: sukupolvelleni tyypillisesti kiinnostukseni Japania kohtaan laukaisi siis populaarikulttuuri. Varsinaisesti tarina pääsi kuitenkin vauhtiin, kun epäonnistuttuani saamaan kesätöitä päätin mennä kesäyliopiston japanin kurssille kuluttamaan pitkiä kesäiltoja – ne eivät totisesti tuntuneet pitkiltä sinä kesänä! Olin siihen mennessä nauttinut kaikesta kielten opis-

kelusta, eikä japani ollut poikkeus. Koulussa oli ollut kuitenkin mahdollisuus tutustua vain indo-eurooppalaisiin vieraisiin kieliin, joten japanin kielen kautta tuntui avautuvan aivan uusi maailma ja tapa jäsenellä sitä. Päätin, että tämän kielen haluan oppia kunnolla ja puolen vuoden päästä laskeuduinkin jo Naritalle ihmetyksestä henkeä haukkoen.

Vuoden ajan opiskelin kieltä ja tutkailin japanilaista yhteiskuntaa isäntäperheessä asuen ja chibalaista lukiota käyden. Keskenkasvuiselle nuorelle vieras ympäristö ja kulttuuri toivat eteen luonnollisesti myös vastoinkäymisiä, mutta palattuani japanintaitoisena Suomeen tiesin, ettei tämä jäisi tähän.

Yliopistossa päädyinkin pääaineeni suomen kielen ohella opiskelemaan lisää japania ja Japanista. Kävin yliopistovaihdossa Kiotossa syventämässä taitojani ja palasin Suomeen valmistelemaan pro graduani japanin suomentamisesta – ja rakastumaan nykyiseen aviopuolisooni, Suomeen päätyneeseen japanilaismieheen.

Vaikka vuosien varrella olen oppinut Japanista yhtä sun toista niin kielen, yhteiskuntaan, kulttuuriin kuin perhe-elämäänkin liittyen, tuntuu,

ettei opittava koskaan loppu. Pitkän ja vaiheikkaan historiansa, runsaslukuisen väestönsä ja alueellisten erikoisuuksiensa vuoksi Japani on maa, josta paljastuu joka kerta jotain uutta ja yllättävää. Japani näyttäytyy varsin erilaisessa valossa lukiolaiselle, yliopisto-opiskelijalle, miniälle ja työntekijälle. Tämän vuoden helmikuusta asti olenkin saanut suureksi ilokseni työskennellä harjoittelijana Suomen Japanin Instituutissa Tokiossa. Työympäristö on toki suomalainen, mutta yhteistyö japanilaisten toimijoiden kanssa on opettanut paljon japanilaisista tavoista tehdä asioita ja kommunikoida työmaailmassa. Kohteliaisuus ja varovaisuus näyttelevät tärkeää roolia kaikenlaisessa sopimisessa, mutta toisinaan japanilaiset ilmaisevat yllättävänkin suorasukaisesti tahtonsa.

Suomella ja suomalaisilla on hyvä maine, eikä Suomen olemassaolosta kertominen enää ole tarpeellista. Sen sijaan Suomen Japanin Instituutissa työskennellään konkreettisemmän yhteistyön edistämiseksi: mm. tieteen ja taiteen asiantuntijavierailut, taiteilijaresidenssit, kirjamesut, tiedottaminen sekä yksittäisten tutkijoiden ja taiteilijoiden tukeminen syventä-

vät maidemme välistä yhteistyötä ja ymmärrystä. Itse olen hoitanut eri projekteihin liittyviä viestinnällisiä tehtäviä, toimittanut japaninkielistä Koivu-lehteämme, toiminut tulkkina tärkeille vieraille ja avustanut Tokion kirjamesujen valmisteluissa. Harjoittelu Suomen Japanin Instituutissa on tuntunut todelliselta kutsumustyöltä: joka päivä saan tavalla tai toisella olla mukana rakentamassa siltaa kahden rakastamani maan välille.

Pian harjoitteluni lähestyy jo loppuaan ja minun on aika palata taas järvien ja laakeiden havumetsien maahan. Hieman haikea lähtö toisesta maasta on aina iloinen paluu toiseen – ja kohta siitä taas lähtö ensimmäiseen.

■

Petra Ando

Kirjoittaja on papereita vaille oleva suomen kielen maisteri Helsingin yliopistosta. Hän kääntää, tulkaa, kirjoittaa ja opettaa suomea ja japania. Tällä hetkellä hän on CIMOn korkeakouluharjoittelijana Suomen Japanin Instituutissa Tokiossa.

Seuraavan aukeaman kuva *Japonismien kuvat veivät mennessään* -juttuun liittyen.

Katsushika Hokusai: Fuji etelätuulella kirkkaana aamuna (Punainen Fuji) (1994). Ateneumin taidemuseo.

Kuva: Kansalliskallio/Yehia Eweis.

富嶽三景 凱風
快晴

明治三十四年

Yhdistyksen julkaisut

TOMO (suomeksi ystävä) on JKY:n jäsenlehti. Se ilmestyy neljästi vuodessa ja on jäsenille maksuton. Tomon painos on 400 kpl. Päätoimittaja on Aino Haavisto, joka ottaa miellään vastaan aineistoa ja kommentteja: ainorosah@gmail.com.

Aineiston tulisi olla muotoilematonta, pituudeltaan maksimissaan kolme A4-sivua (Times New Roman fonttikoko 12).

Seuraavien lehtien deadlinet ovat:

•31.9. - ilmestyy lokakuussa

•15.11. - ilmestyy joulukuussa

Ilmoitushinnat:

mustavalkoiset

1/1 s. 60 € (toisto 50 €), ½ s. 34 €

(25 €), ¼ s. 20 € (18 €)

värilliset:

1/1 s. 120 € (toisto 80 €), ½ s. 70 €

(50 €), ¼ s. 40 € (30 €)

HASHI (suomeksi silta) on JKY:n vuosittainen japanilaisen kulttuurin eri alueita käsittelevä julkaisu, joka lähetetään jäsenille veloituksetta.

Jäljellä olevien painosten aiheet:

6. Kirjallisuutta
7. Käsittelee eri taidelajeja
9. Kirjallisuutta
10. Kymmenenvuotisjuhlanumero
20. BU – Samurain ammatti
21. Silkki, savi ja sivellin
22. KEN – linnat, haarniskat, mon
23. EN – Silta japanilaiseen puutarhaan
24. EIGA – Katsaus japanilaiseen elokuvaan
- 25.–26. Teetaide / Runo
27. Rekishi – historia
28. Rautaista estetiikkaa
29. Noo-teatteri – Historia elää
30. Perinne elää kätevin käsin
31. Shodo – Kalligrafia

32. Japanin uskonnot
33. Poimintoja Japanin historiasta
34. Sogetsu-ikebana tänään
35. Tila ja rakentaminen Japanissa
36. UMAI! Poimintoja japanilaisesta ruokakulttuurista.

Irtonumeroiden hinnoittelu

Numerot:

6 – 10, 28 ja 30 maksavat jäsenille

5 € / muille 7 €.

Numerot:

20 – 24 maksavat 12 € / 13,50 €

25 – 27 maksavat 13 € / 15 €

29, 31 – 36 maksavat 14 € / 16 €

MUITA JULKAISUJA

Japanin kieli, Tadaaki Kawatan legendaariseksi muodostunut japanin kielen oppikirja suomeksi. Jäsenhinta 13,50 €, muille 15 €, sanasto 4 €. Kirjaan on saatavissa myös kaksi CD-levyä, 4 14 € jäsenille, 16 € muille.

Japanilais-suomalainen kanji-sanakirja, Tapio J. Tuomi. Jäsenhinta 25 €, muut 29 €.

Julkaisuja voi tilata Fred Kaprilta
0400 553388, fred.kapri@gmail.com

Hintoihin lisätään postikulut!

日本文化友の会

Oletko kiinnostunut liittymään Japanilaisen Kulttuurin Ystävät ry:n jäseneksi? Täytä alla oleva lomake ja lähetä se osoitteella:

Japanilaisen Kulttuurin Ystävät ry
PL 305, 00101 Helsinki

Jäsenmaksu on € 25 Pankkiyhteys: Danske Bank FI08 8000 1878 9644 37

Neljä kertaa vuodessa ilmestyvä jäsenlehti TOMO ja kulttuurijulkaisu HASHI postitetaan jäsenille veloitusetta.

JÄSENHAKEMUS

Nimi _____

Postiosoite _____

Postinumero ja -toimipaikka _____

Puh. _____ FAX _____

e-mail _____

Kansalaisuus ellei Suomen _____

Ammatti tai oppiarvo (ei välttämätön) _____

Minua kiinnostaa erityisesti Japanin kulttuurissa:

_____

Päiväys _____

Allekirjoitus _____

Yhdistyksemme saa silloin tällöin kutsuja ja tiedotteita Japanin kulttuuriin liittyviin tilaisuuksiin. Joskus aikaväli kutsun ja tapahtuman välillä on lyhyt ja jos ilmoittaisimme siitä lehdessä, tilaisuus olisi jo mennyt ohi. Jotkut tahot ovat joskus lupautuneet hoitamaan postituksen yhdistyksen puolesta.

Hallitus päättää jokaisesta postituspyynnöstä erikseen eikä osoitetietoja anneta ulkopuolisille postittajille ilman yhdistyksemme jäsenen suostumusta.

Mikäli et halua, että osoitteesi voidaan antaa tiedotustarkoituksessa hallituksen joka kerta erikseen hyväksymän kutsun tai tapahtuman ulkopuolisen tahon suorittamaan postitukseen, voit kieltää sen tässä:

Osoitetietojani ei saa antaa ulkopuolisille postittajille e.m. tarkoituksessa _____ (rasti haluttaessa)

Posti Green

